

HERZIEN
Sluit aan
bij het KNM-
examen na
1 juli 2025

Robert de Boer

Kijk op Nederland

Voorbereiding op het KNM-examen

Boom

Kijk op Nederland

Voorbereiding op het KNM-examen

Robert de Boer

Vierde, herziene druk

Boom

Met onderstaande unieke code krijg je toegang tot het extra materiaal bij **Kijk op Nederland**.

- Ga naar **www.nt2school.nl**.
- Maak een account en log in.
- Klik op 'Activeer nieuw lesmateriaal' en voer hier eenmalig onderstaande code in.
- Klik op 'Bevestig'.
- Je kan nu direct beginnen.
- Na activatie heb je een jaar lang toegang tot het materiaal.
Je kan daarna verlengen.

Mijn inloggegevens voor **www.nt2school.nl**

Mijn gebruikersnaam: _____

Mijn wachtwoord: _____

Voorwoord

Het doet mij plezier dat **Kijk op Nederland**, het ‘andere’ lesboek voor het KNM-examen, nog altijd enthousiast wordt gebruikt. Vorige edities van dit boek verschenen bij Uitgeverij Coutinho. Hoewel veranderingen in de inburgering opnieuw een aantal wijzigingen nodig maakten, is de basis en opzet van deze nieuwe vierde editie gelijk gebleven. Over het algemeen sluiten de aanpassingen dan ook goed aan bij de bestaande tekst, maar bijvoorbeeld het verwerken van een ingewikkeld onderwerp als ‘openbaar vervoer’ was een hele uitdaging. Uiteindelijk heeft het een plekje gevonden in les 13, *Geld*, om er zeker van te zijn dat de nodige voorkennis al aan de orde is geweest, maar ook omdat het een directe link heeft met betalen en betaalmiddelen.

De didactische uitgangspunten van het boek zijn voortgekomen uit het werken met inburgeraars met een nog laag taalniveau. Daarom is de taal sterk vereenvoudigd en gereduceerd en worden er veel afbeeldingen en symbolen gebruikt. Verder is de methode gebaseerd op het ontdekkend leren en op cyclische herhaling, zowel in het boek als op de website. Je kan er zowel individueel als in groepsverband mee uit de voeten en online is er voor docenten en begeleiders afzonderlijk een handleiding beschikbaar.

De oefeningen voor lees-, luister- en schrijfvaardigheid zijn vanaf deze editie online te vinden. Ze blijven een leuke en waardevolle aanvulling, maar de inhoud van het boek is daarmee weer volledig op het KNM-examen gericht.

Inburgeren is niet altijd makkelijk, maar ik hoop dat het werken met dit boek jou en je inburgeraars ook plezier brengt, want dat draagt in belangrijke mate bij tot het succes ervan.

Robert de Boer
Voorjaar 2025

Website

Op www.nt2school.nl staat de website bij dit boek.

Op de website kan je:

- luisteren naar de woorden en teksten uit het boek;
- oefenen met de woorden van de woordenlijsten;
- oefenen met lezen, schrijven en luisteren;
- de antwoorden vinden op de vragen in het boek;
- oefenen voor het KNM-examen.

Docenten en vrijwillige begeleiders vinden op de website een handleiding.

Inhoudsopgave

Inleiding voor docenten en begeleiders	9
Inleiding voor de cursist	12

Les:

1	Nederland en het water	14
2	Democratie in Nederland	22
3	Belangrijke dagen in Nederland	32
4	Belasting, subsidie en uitkering	44
5	De bureu	57
6	De gemeente	62
7	De Tweede Wereldoorlog	80
8	Oranje	84
9	De wet	91
10	Wonen	98
11	Na de wederopbouw	105
12	Ziek	112
13	Geld	126
14	School	139
15	Werk	147
16	Verzekeringen	158
17	Help!	165

Herhalingsles:

1	Nederland en het water	171
2	Democratie in Nederland	174
3	Belangrijke dagen in Nederland	176
4	Belasting, subsidie en uitkering	179
5	De bureu	183
6	De gemeente	185

7	De Tweede Wereldoorlog	189
8	Oranje	191
9	De wet	193
10	Wonen	194
11	Na de wederopbouw	197
12	Ziek	199
13	Geld	202
14	School	204
15	Werk	206
16	Verzekeringen	208
17	Help!	211

Toetsvragen:

1	Nederland en het water	213
2	Democratie in Nederland	215
3	Belangrijke dagen in Nederland	217
4	Belasting, subsidie en uitkering	219
5	De buren	221
6	De gemeente	223
7	De Tweede Wereldoorlog	225
8	Oranje	227
9	De wet	229
10	Wonen	231
11	Na de wederopbouw	233
12	Ziek	235
13	Geld	237
14	School	239
15	Werk	241
16	Verzekeringen	243
17	Help!	245
	Illustratieverantwoording	247

Inleiding voor docenten en begeleiders

Doelgroep

Kijk op Nederland is een lesboek voor het KNM-examen dat in eerste instantie is geschreven voor inburgeraars die nog een laag taalniveau hebben of die moeite hebben met het leren van het Nederlands. Het is echter ook prima te gebruiken met andere inburgeraars, zowel in groepsverband als individueel. Vanwege de didactische benadering, die ik in deze inleiding kort zal beschrijven, is het boek anders dan andere methodes.

Didactische uitgangspunten

1 Visuele hulpmiddelen

In **Kijk op Nederland** is de woordenschat de kapstok voor het verwerven van de kennis die nodig is voor het examen. Om het leerproces te vereenvoudigen heb ik ervoor gezorgd dat de betekenis van die woorden zo veel mogelijk met behulp van afbeeldingen kan worden aangeleerd. Wanneer dat niet mogelijk was, heb ik korte en gemakkelijke teksten gebruikt. Met het oog op cursisten die (nog) moeite hebben met de taal heb ik onnodige uitleg en instructies dus zo veel mogelijk vermeden.

De meeste afbeeldingen zijn vrij concreet, maar sommige zijn meer symbolisch. Het is belangrijk om in zulke gevallen de betekenis met woorden en gebaren te verduidelijken. Een goed voorbeeld hiervan is de foto van een voorzittershamer voor het begrip 'de rechter'. Hiervoor is gekozen omdat een Nederlandse rechter door inburgeraars waarschijnlijk niet herkend zal worden. Als lesaanwijzing vind je in dit geval in de handleiding: Doe alsof je met een hamer op tafel slaat, wijs opzij en zeg: 'Naar de gevangenis'. Ook voor andere afbeeldingen vind je vergelijkbare tips in de handleiding.

2 Leren door gebruiken

Een ander uitgangspunt is dat de docent, begeleider of 'het boek' de betekenis van woorden niet vooraf uitlegt, maar dat de inburgeraars deze woorden

leren door ze in een oefening te gebruiken. Elk hoofdstuk (of 'les') heeft daarom een vergelijkbare opbouw. Eerst is er een zogenaamde 'woordweboefening', waarbij al aanwezige woordkennis rondom het lesthema bij de inburgeraars geactiveerd wordt. Daarna zijn er gespreksvragen die de inburgeraars wat persoonlijker bij het thema betrekken. De woordweboefeningen en gespreksvragen samen vormen de warming-up, waarin het nog niet gaat om het leren van nieuwe woorden; de woorden en antwoorden hoeven ook nog niet correct te zijn. Pas hierna wordt namelijk begonnen met het leren van een nieuwe woordenschat die vervolgens in zo veel mogelijk verschillende oefeningen wordt herhaald. Door die herhaling wordt niet alleen gecontroleerd of de inburgeraars de woorden begrepen hebben, maar zullen de woorden ook beter 'blijven hangen'. In elk hoofdstuk is bovendien aan het eind een lijst opgenomen met de nieuwe woorden uit de betreffende les.

3 Herhaling

De woordenschat wordt niet alleen herhaald in de les oefeningen, maar ook in woord oefeningen op de website. Daarnaast doen de herhalingslessen de lesinhoud nog eens dunnetjes over en zijn er toetsvragen aan het eind van het boek. Ten slotte ronden de KNM-examenvragen op de website het lesthema af.

Het is belangrijk dat je al die onderdelen van het boek en de website doorwerkt, maar wanneer je welk onderdeel doet, hangt af van de lessituatie. In de handleidingen vind je hiervoor tips. Hoe vaak de inburgeraars les hebben, de verhouding tussen makkelijke en moeilijke, en korte en lange hoofdstukken spelen hierbij een rol. In ieder geval is het beter om niet alle onderdelen direct achter elkaar te doen. Herhalingen die uitgespreid zijn over een zekere periode helpen het langetermijngeheugen bij het onthouden van de kennis.

Volgorde van de onderwerpen

De volgorde van de onderwerpen in **Kijk op Nederland** is enigszins onorthodox, maar is ingegeven door zowel bewuste uitgangspunten als functionele en pragmatische overwegingen. Die uitgangspunten zijn onder andere de 'klassieke' volgordes van concreet naar abstract, en van dicht bij de beleavingswereld van de cursist naar veraf. Functionele overwegingen hebben te maken met de opbouw van de taal van A1-min naar A2, alsmede de opbouw

van de kennis: wat eerder moet worden geleerd zodat daar in een latere les op voortgebouwd kan worden. Pragmatisch, ten slotte, is vooral de verdeling tussen korte en lange, als ook moeilijke en makkelijke lessen.

Werksymbolen

De symbolen zijn bedoeld om instructies te vereenvoudigen en de hoeveelheid taal terug te brengen. Het is belangrijk om die instructies nauwkeurig op te volgen. Ze geven niet alleen de werkwijze aan, maar bijvoorbeeld ook hoe en wanneer de antwoorden worden gegeven. Indien mogelijk vergelijken cursisten eerst onderling hun antwoorden, of lezen ze een tekst waarin de antwoorden te vinden zijn. Pas daarna geef je als docent of begeleider feedback. De handleidingen gaan hier weer uitgebreider op in.

Zelfstandig en ‘gedifferentieerd’ werken

In principe kan **Kijk op Nederland** zelfstandig worden doorgewerkt met behulp van de audio en antwoorden op de website, maar het is duidelijk dat dit alleen voor zeer vaardige inburgeraars is weggelegd. Als je werkt in groepsverband, kunnen de inburgeraars met behulp van de audio en de antwoorden op de website bepaalde onderdelen van het boek zelfstandig doorwerken. Dat geeft je als docent of begeleider meer tijd om bijvoorbeeld minder vaardige cursisten te helpen.

Ten slotte

Ik wens je veel plezier en succes met deze vierde editie van **Kijk op Nederland**. Vragen, opmerkingen en ervaringen zijn van harte welkom via de website.

Inleiding voor de cursist

Met **Kijk op Nederland** leer je alles voor het examen Kennis van de Nederlandse maatschappij (KNM).

De taal van **Kijk op Nederland** is niet moeilijk en er zijn veel foto's en plaatjes. Op de website kan je oefenen met woorden uit het boek en met examenvragen. Je kan op de website ook luisteren naar de woorden en teksten uit het boek. Het adres is www.nt2school.nl

In dit boek staan **symbolen**. Ze zeggen hoe je moet werken. Als je de cursus alleen doet, zonder groep, kan je niet alle opdrachten doen.

Dit betekenen de symbolen:

Werk alleen.

Werk samen met iemand anders.

Werk met de hele groep.

Geef antwoord. Lees daarna de tekst. Kijk dan nog een keer naar je antwoorden.

Controleer je antwoorden. Luister naar de docent of kijk in de antwoordenlijst.

Kijk naar een foto, plaatje of letter.

Luister naar de woorden. Luister nog een keer en zeg na.

Neem iets mee naar de les.

Gebruik het internet.

Na sommige lessen kan je online ook oefenen voor de andere examens: leesvaardigheid (lezen), luistervaardigheid (luisteren) en schrijfvaardigheid (schrijven).

Veel plezier met **Kijk op Nederland** en succes met het KNM-examen!

LES 1

Nederland en het water

Inleiding

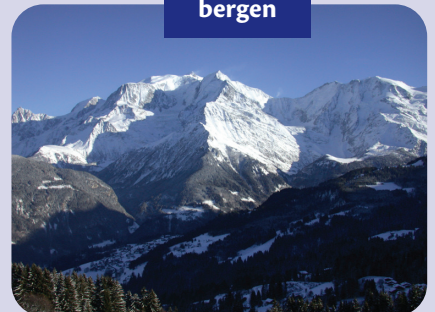
Kijk naar de foto's. Aan welke woorden denk je?

Wat denk jij?

- 1 In Nederland is het warm.
- 2 Nederland is groot.
- 3 In Nederland wonen veel mensen.
- 4 Nederland heeft bergen.
- 5 Er is veel water in Nederland.
- 6 50% van Nederland is lager dan de zee.

bergen

Provincies en steden

1

Kijk naar de kaart van Nederland. Nederland heeft 12 provincies. Schrijf de nummers achter de namen.

Drenthe	3
Flevoland	_____
Friesland	_____
Gelderland	_____
Groningen	_____
Limburg	_____
Noord-Brabant	_____
Noord-Holland	_____
Overijssel	_____
Utrecht	_____
Zeeland	_____
Zuid-Holland	_____

2

Kruis aan. Welke provincies liggen aan zee?

- ☐ 1 Drenthe
- ☒ 2 Zeeland
- ☐ 3 Limburg
- ☐ 4 Noord-Holland
- ☐ 5 Zuid-Holland

3

Lees de tekst. Schrijf achter iedere stad de juiste letter.

De grootste stad van Nederland is **Amsterdam**. Maar er zijn nog 3 grote steden: **Den Haag**, **Rotterdam** en **Utrecht**.

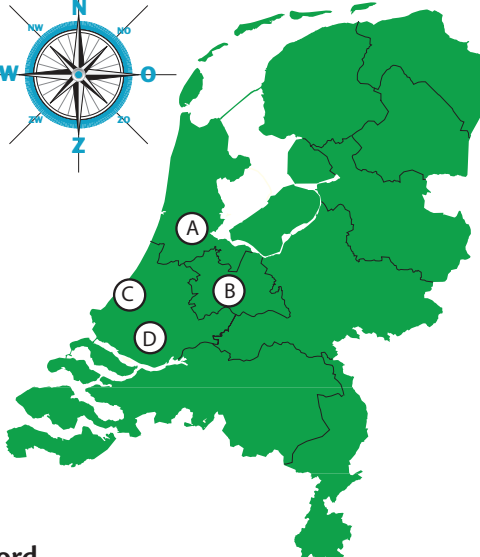
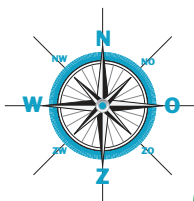
Amsterdam

A

Den Haag

Rotterdam

Utrecht

4

Kijk naar de foto's. Geef antwoord.

- 1 De hoofdstad van Engeland is Londen. Wat is de hoofdstad van Nederland? _____
- 2 In welke stad is het parlement van Nederland? _____
- 3 In welke stad is de hoogste kerktoeren van Nederland: de Domtoren?

- 4 In welke stad is de grootste zeehaven van Europa? _____
- 5 Wat is de naam voor Amsterdam + Den Haag + Rotterdam + Utrecht samen? _____

de haven

de Domtoren

Amsterdam + Den Haag + Rotterdam + Utrecht samen zijn de **Randstad**.

In de Randstad wonen en werken veel mensen. Er zijn ook veel auto's.

Op de wegen is het heel druk.

Als de mensen naar hun werk gaan, staan de auto's vaak stil. Als ze naar huis gaan ook.

Dit heet: **file**.

de file

5 Kijk naar de kaart van Nederland. Omcirkel het juiste antwoord.

1 Welke stad ligt in het noorden van Nederland? **Amsterdam** / Groningen

2 Welke stad ligt in het zuiden van Nederland? Maastricht / **Rotterdam**

3 Welke stad ligt in het westen van Nederland? **Den Haag** / Eindhoven

4 Welke stad ligt aan zee? **Amsterdam** / Den Haag

5 Welk buurland heeft Nederland in het zuiden?

België / Engeland

6 Welk buurland heeft Nederland in het oosten?

Duitsland / Frankrijk

7 Waar liggen de Waddeneilanden?

noorden / oosten

8 Hoe heet het nationale park in het midden van Nederland?

Randstad / Veluwe

Het water

6

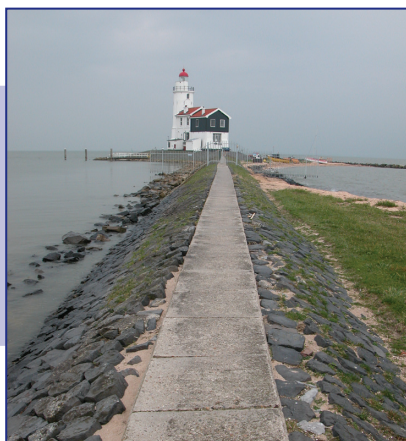
Lees de tekst. Kijk naar de foto's. Schrijf ieder woord uit het vak bij de juiste foto.

50% van Nederland ligt lager dan de zee. De dingen op de foto's stoppen de zee.

dijk ■ duin

A _____

B _____

Omcirkel het juiste antwoord.

1	Wat is door mensen gemaakt?	A / B
2	Wat is door de natuur gemaakt?	A / B
3	In welke provincie zijn veel dijken?	Noord-Holland / Zeeland
4	In welke provincie zijn veel duinen?	Noord-Brabant / Noord-Holland

Hebben jullie dezelfde antwoorden?

7

Kijk naar de foto. Je ziet een overstroming. Lees de teksten over overstroming en dijken.

Overstroming

In februari 1953 was er **storm** en was de zee hoog (**vloed**).

Storm + vloed = stormvloed.

Door de stormvloed was er een **overstroming** in Zeeland en Zuid-Holland.

Door de overstroming gingen **1800 mensen dood**.

We noemen het: de **Watersnoodramp** van 1953.

de overstroming

de Oosterscheldekering

Dijken

Na de Watersnoodramp zijn er veel nieuwe dijken gemaakt.

Sommige dijken in Zeeland zijn speciaal: ze kunnen open en dicht.

Ze heten de **Deltawerken**.

Geef antwoord en v u l in.

- 1 Hoe heten de nieuwe dijken in Zeeland?

D _ _ t _ w _ rk _ _

- 2 We gebruiken dijken ook om nieuw land te maken.

Welk woord gebruiken we voor het nieuwe land?

p _ _ d _ r

- 3 Tussen Noord-Holland en Friesland is ook een lange dijk gemaakt. Hoe heet deze dijk?

A _ _ _ _ _ dijk

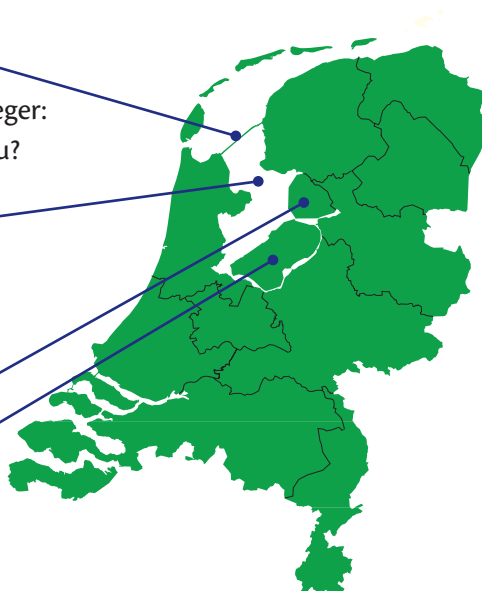
- 4 Het water achter de dijk heette vroeger: de Zuiderzee. Hoe heet het water nu?

Ij _ _ _ _ m _ _ _

- 5 Hoe heten de 2 polders die daar gemaakt zijn?

N _ _ _ _ o _ _ _ polder

F _ _ _ _ polder

8 Je hoort de volgende woorden:

Afsluitdijk ■ Deltawerken ■ duinen ■ dijken ■ hoofdstad
 koning(in) ■ parlement ■ polders ■ overstroming ■ Randstad
 Watersnoodramp ■ westen ■ IJsselmeer ■ zee ■ zuiden

Schrijf de woorden en namen uit het vak in de juiste kolom. Zeg waarom.
Zet sommige woorden in 2 of 3 kolommen.

Noord-Holland	Zuid-Holland	Zeeland
Afsluitdijk westen	westen	westen

Woordenlijst

de zee	het noorden	het duin
de berg	het oosten	de overstroming
de provincie	het zuiden	de Watersnoodramp
de hoofdstad	het westen	de Deltawerken
de Randstad	het buurland	de polder
de file	de dijk	de Afsluitdijk

Op de website kan je verder oefenen met deze woorden.

HERHALING LES 1

Nederland en het water

1

Geef antwoord.

- 1 Hoeveel provincies heeft Nederland? _____
- 2 Wat is de hoofdstad van Nederland? _____
- 3 In welke stad is het parlement? _____
- 4 In welke stad is de grootste zeehaven van Europa? _____
- 5 In welke stad is de hoogste kerktoeren van Nederland: de Domtoren?

- 6 Hoe heten de steden van vraag 2 + 3 + 4 + 5 samen? _____
- 7 Wat zijn er vaak op de wegen in Noord-Holland, Utrecht en
Zuid-Holland? _____
- 8 Hoe heten de 2 buurlanden van Nederland?
a _____
b _____
- 9 Hoe heet het grootste nationale park van Nederland?
- 10 Hoe heten de eilanden in het noorden van Nederland?

Hebben jullie dezelfde antwoorden?

2

Kijk naar het plaatje. Wat betekenen de letters? V u l in.

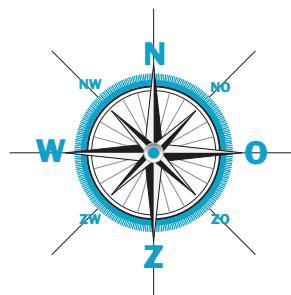

N _ _ _ _

O _ _ _

Z _ _ _

W _ _ _ _

Hebben jullie dezelfde antwoorden?

3

Schrijf ieder woord uit het vak bij de juiste foto.

duinen ■ dijken ■ mensen ■ natuur

Noord-Holland ■ Zeeland

1 _ _ _ _ _

2 _ _ _ _ _

3 _ _ _ _ _

4 _ _ _ _ _

5 _ _ _ _ _

6 _ _ _ _ _

Hebben jullie dezelfde antwoorden?

4

V u l i n.

- 1 Wat was er tijdens de Watersnoodramp in 1953? o _ _ r _ t _ _ _ i n g
- 2 Hoe heten de dijken die na de Watersnoodramp in Zeeland zijn gemaakt? D _ _ _ _ _ w _ _ _ _ en
- 3 Met dijken kan je ook nieuw land maken. Hoe heet het nieuwe land? p _ _ _ d _ _ _
- 4 Welke 2 stukken nieuw land zijn er in het IJsselmeer?
 - a F _ _ _ v _ _ p _ _ _ d _ _ _
 - b N _ _ _ _ d o _ _ _ _ p _ _ _ d _ _ _
- 5 Vroeger heette het IJsselmeer: de Zuiderzee. Door de Afsluitdijk is het geen zee meer. Tussen welke 2 provincies ligt de Afsluitdijk? tussen _ _ _ _ _ l a n d en _ _ _ _ _ - Holland

Hebben jullie dezelfde antwoorden?

Bij deze les zijn er toetsvragen in het boek. Op de website zijn er examen-vragen.

TOETSVRAGEN LES 1

Nederland en het water

Kies het juiste antwoord.

- 1 Hoeveel procent van Nederland ligt onder de zee?
 - ☐ a $\pm 25\%$.
 - ☐ b $\pm 50\%$.
 - ☐ c $\pm 75\%$.
- 2 Wat is de meest zuidelijke provincie van Nederland?
 - ☐ a Limburg.
 - ☐ b Zeeland.
 - ☐ c Zuid-Holland.
- 3 Welke stad ligt het dichtst bij de zee?
 - ☐ a Amsterdam.
 - ☐ b Den Haag.
 - ☐ c Tilburg.
- 4 Wat is de hoofdstad van Nederland?
 - ☐ a Amsterdam.
 - ☐ b Den Haag.
 - ☐ c Rotterdam.
- 5 In welke stad is het parlement van Nederland?
 - ☐ a Amsterdam.
 - ☐ b Den Haag.
 - ☐ c Rotterdam.
- 6 In welke stad is de grootste zeehaven van Europa?
 - ☐ a Amsterdam.
 - ☐ b Rotterdam.
 - ☐ c Utrecht.
- 7 In welke stad is de hoogste kerktoren van Nederland: de Domtoren?
 - ☐ a Den Haag.
 - ☐ b Rotterdam.
 - ☐ c Utrecht.
- 8 Waar ligt de Randstad?
 - ☐ a In het noorden van Nederland.
 - ☐ b In het oosten van Nederland.
 - ☐ c In het westen van Nederland.

9 Wat ligt *niet* in het noorden van Nederland?

- ☐ a Groningen
- ☐ b De Veluwe.
- ☐ c De Waddeneilanden.

10 Welke 2 buurlanden heeft Nederland?

- ☐ a België en Duitsland.
- ☐ b België en Frankrijk.
- ☐ c België en Friesland.

11 In welke provincie zijn er veel duinen?

- ☐ a Friesland.
- ☐ b Noord-Holland.
- ☐ c Zeeland.

12 In welk jaar was de Watersnood-ramp?

- ☐ a 1940.
- ☐ b 1953.
- ☐ c 1995.

13 Hoe heten de dijken die na de Watersnoodramp in Zeeland zijn gemaakt?

- ☐ a De Afsluitdijk.
- ☐ b De Deltawerken.
- ☐ c De Flevopolder.

14 Wat was er vroeger op de plaats van de Noordoostpolder?

- ☐ a Bos.
- ☐ b Land.
- ☐ c Water.

15 Hoe heette het IJsselmeer vroeger?

- ☐ a Het Haarlemmermeer.
- ☐ b De Waddenzee.
- ☐ c De Zuiderzee.

